

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 161 din 03 mai 2024

Ministerul Mediului
cancelaria@mediu.gov.md
virginia.galatonov@mediu.gov.md
copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind serviciul public de salubritate (număr unic 316/MM/2024)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat Nr. 18-69-4187 din 15.04.2024 de avizare a proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind serviciul public de salubritate (număr unic 316/MM/2024), [în continuare – proiectul].

CALM a analizat prevederile proiectului prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă:

- Constituția Republicii Moldova;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
- Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- Legea nr. 17/2023 privind asociațiile de dezvoltare intercomunitară;
- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002;
- Legea nr. 209/2016 privind deșeurile;
- Legea nr. 160/ 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;
- Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999;
- Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 248/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova în anii 2013-2027;
- Hotărârea Guvernului nr. 881/2022 pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gestionare a deșeurilor municipale;
- Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice;
- Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje;
- Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori;
- Hotărârea Guvernului nr. 610/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate;

- Hotărârea Guvernului nr. 731/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate;
- Hotărârea Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scoase din uz;
- Hotărârea Guvernului nr. 501/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea acestora.
- Hotărârea Guvernului nr. 939/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor;
- Hotărârea Guvernului nr. 881/2022 pentru aprobarea Metodologia privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gestionare a deșeurilor municipale.

3. Constatări principale:

Proiectul impune numeroase sarcini și obligații autorităților administrației publice locale (APL) în domeniul serviciului public de salubritate. Persistă riscul ca acestea, în mare măsură să rămână declarative, în primul rând din cauza lipsei de acoperire financiară previzibilă a măsurilor preconizate, dar și a lipsei infrastructurii sistemelor de management integrat de gestionare a deșeurilor, pe care trebuie să le constituie statul, la nivel regional, precum și datorită rigidității modului (birocratic, complex și costisitor) de stabilire și aprobare a formei de gestiune a serviciului de salubritate.

Gropile de gunoi existente nu corespund cerințelor și urmează să se închidă, însă fără a exista încă alternativele reale, or, în prezent, este bine cunoscută absența elementară (practic pe întreg teritoriul țării), a unor depozite conforme pentru eliminarea deșeurilor.

Este judicioasă abordarea de a crea paralel infrastructura regională, operatorii regionali, precum și infrastructura de colectare separată a deșeurilor, apoi impunerea unor termene concrete față de APL, operatori și utilizatori, pentru îndeplinirea sarcinilor corespunzătoare.

Având în vedere prioritatea mai întâi de toate (interesul public) a salubrității localităților și eventuala colectare separată a deșeurilor, considerăm că se justifică identificarea unor soluții (în proiectul de lege) ca operatorii care activează în prezent să acopere maximal zonele limitrofe cu prestarea serviciului de salubritate (prin încheierea contractelor de prestări-servicii directe cu utilizatorii, ca formă de liberalizare a pieței de salubritate), până se vor realiza formalitățile de aprobare a formei de gestiune a serviciului local de salubritate.

4. Propuneri asupra proiectului.

4.1. La art.2 alin. (10) *Colectarea deșeurilor care cad sub incidența responsabilității extinse a producătorului se realizează prin intermediul sistemelor colective/individuale create conform prevederilor art.12 din Legea privind deșeurilor, nr.209/2016) cuvântul „deșeurilor” urmează a fi substituit cu cuvântul „deșeurile”.*

4.2. La art. 3 noțiunea de la alin. 20) (*utilizator – persoană fizică sau juridică care beneficiază, direct ori indirect, individual sau colectiv, de serviciul de salubritate, în condițiile legii) după cuvintele „persoană fizică sau juridică” urmează a se completa cu cuvintele „care locuiește sau își desfășoară activitatea în unitățile amplasate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale și”.* Această precizare este necesară pentru a fi posibilă aprecierea adecvată a persoanelor care urmează să achite tarifele sau taxele de salubritate (după domiciliul sau reședința de fapt a persoanelor fizice, respectiv, activitatea în unități (indiferent de destinație, de forma de proprietate sau titular) amplasate în unitățile administrativ-teritoriale).

4.3. La art. 14. (*Raporturile juridice dintre unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară și operatorii serviciului de salubritate sunt reglementate*

prin **hotărârile** de dare în administrare a activităților de salubritate sau prin contractele de delegare a gestiunii, după caz), art. 18 (5) (...) Aceste bunuri pot fi date în administrare sau pot fi concesionate și puse la dispoziția operatorilor în baza procesului-verbal de predare-preluare, anexă obligatorie la **hotărârea** de dare în administrare sau, după caz, la contractul de delegare a gestiunii) și art. 21 (1) Operatorii își încetează activitatea de prestare a serviciului de salubritate sau a uneia sau mai multor activități ale serviciului în oricare dintre următoarele situații: a) revocarea, abrogarea, anularea sau încetarea în orice alt mod a efectelor **hotărârii** de dare în administrare) **cuvintele „hotărârile”, „hotărârea” și „hotărârii” urmează a fi substituite cu cuvântul „decizia” la forma gramaticală corespunzătoare** (consiliile locale adoptă decizii).

4.4. Din art. 24 solicităm excluderea alin. (7): „Orice utilizator din aria de prestare a serviciului are dreptul să conteste prevederile actelor adoptate de autoritățile administrației publice locale cu privire la serviciul de salubritate, aduse la cunoștință publică acestora, în condițiile legii”, pe motiv că oferă suport legal pentru blocarea oricărui act administrativ emis în acest sens, cu potențial de blocare și stopare completă a serviciului de salubritate. Este suficient mecanismul legal actual prin care Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică deciziile consiliilor locale pentru motive de (i)legalitate și (in)oportunitate. Și în condițiile actuale, există suficiente situații în care se contestă actele administrative (de cetățeni, asociații obștești) pentru a se crea din varii motive dificultăți autorităților administrației publice în politicile locale (nu doar în domeniul salubrității și gospodăriei comunale).

4.5. Referitor la art. 25 (1) Persoanele fizice sau juridice, locuitori ai unității administrativ-teritoriale, în calitatea lor de utilizatori direcți sau indirecti ai serviciului de salubritate au următoarele obligații: lit.g) autoritățile administrației publice locale se vor îngriji de salubritatea spațiilor aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale), având în vedere că obligația de la lit. g) nu ține de obligația utilizatorilor, aceasta urmează a fi revizuită.

4.6. Referitor la art. 25 (1) lit. j) (să îndepărteze zăpada și gheața de pe trotuarele din dreptul imobilelor în care locuiesc) cuvântul „imobilelor” propunem a se substitui cu cuvântul „condominiilor” (cuvântul „imobil” în accepțiunea Codului civil semnifică „terenul”).

4.7. La art. 26 alin. (3) (Contravaloarea serviciilor prestate sunt reprezentate de tarifele aprobate de autoritatea publică locală, care sunt calculate de operator în conformitate cu legislația în vigoare) după cuvântul „tarifele” urmează a se completa cu textul „/taxele de salubritate”, iar după cuvântul „operator” urmează a se completa cu textul „(tarifele)”.

4.8. Referitor la art. 26 alin. (5) (Neachitarea facturii de către utilizator în termenul prevăzut în factură atrage penalități pentru fiecare zi, care sunt stabilite în contractul de prestare a serviciului de salubritate) solicităm identificarea soluției plauzibile privind introducerea penalităților și pentru neachitarea taxei de salubritate în termen (în mod similar cu tariful, propunem să fie achitată taxa lunar sau, la opțiunea utilizatorului - anual, însă în această opțiune - anticipat).

4.9. La art. 27 alin. (3) (În cazul utilizatorilor care refuză încheierea contractului de prestare a serviciului de salubritate cu operatorul, autoritățile administrației publice locale pot să instituie taxe speciale, respectiv să deconteze lunar operatorilor, direct din bugetul local, contravaloarea prestației efectuate acestor utilizatori. (4) Tarifele și taxele speciale aferente activităților serviciului de salubritate se fundamentează pe baza) și art. 28 (1) (Aplicarea de către operatori a unor tarife sau taxe speciale mai mari decât cele stabilite potrivit art. 27 și aprobate de autoritatea administrației publice locale este interzisă), în cazul în care prin „taxe speciale” se are în vedere „taxa de salubritate”, urmează a se respecta uniformitatea terminologiei, iar în cazul în care se are în vedere alte taxe decât „taxa de salubritate” - sunt necesare precizări suplimentare în proiect.

4.10. La art. 29 (1) *Finanțarea și realizarea investițiilor aferente sistemelor de salubritate se face cu respectarea legislației în vigoare în temeiul următoarelor principii:* c) **întărirea** autonomiei fiscale a unităților administrativ-teritoriale pentru **crearea** mijloacelor financiare necesare în vederea funcționării serviciilor; d) **întărirea** autonomiei locale **privind** contractarea și garantarea unor împrumuturi interne sau externe necesare pentru finanțarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului, în condițiile legii) cuvântul „**întărirea**” propunem a se substitui cu cuvântul „**consolidarea**”, cuvântul „**crearea**” propunem a se substitui cu cuvântul „**acumularea**”, iar cuvântul „**privind**” propunem a se substitui cu cuvântul „**prin**”.

4.11. Solicităm introducerea unor prevederi în proiect care vor soluționa discrepanțele relevate la compartimentul 3 „Constatări principale”.

Susținem aprobarea proiectului, doar după introducerea propunerilor de modificare și completare menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex. Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md